Ч. 189 Четвер 25 серпня (6 вересня) 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і р. кат. сьвят) о 5-ій години по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецького ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє за вложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адміністрациї „Газети Львівскої“ і в ц. к. Старостствах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Знов принципіяльна мудрість полїтична!

Аж прикро й соромно в так важну пору, як ось надходяча — маючий за кілька днів наступити приїзд Наймилостивійше нам пануючого Монарха — обговорювати справу, котра із сим приїздом стоїть в безпосередній звязи, та виказувати не то хибність нашого поступованя, але просто вже якусь безглуздість полїтичну, котра в чисто формальних справах, в пору, коли вже сама приличність наказує залишити всякі спори, викликує межи нами зовсім бев потреби і причини колотнечу — як би лиш на то, щоби суспільність нашу, наш нарід виставити на сьміх перед сьвітом. Та ба, коли нашї принципіяльні полїтики поставили собі, видко, за принцип не консолїдацию, о котрій так богато говорять, але заколот і розбиванє сил народних. Они дали знову один доказ більше своєї принципіяльної мудрости полїтичної. Видко, що у тих полїтиків тілько и принципів та полїтики, що видавати „комунїкати“, котрими можна би лиш заколот робити та шкодити рускому народови. Кілька днів тому назад оголосило „Дїло“, а відтак ще й само розвалкувало слїдуючий комунїкат полїтичного товариства „Народна Рада“:

Видїл „Народної Ради“ — сказано в комунїкатї — рішив вислати депутацию (повитати Монарха) враз з другими рускими товариствами. Що-до привитаня на Виставі, до котрого оголошена урядово проґрама рускої промови не вставила, постановив видїл не робити заходів о таку промову, уважаючи, що Вистава прибрала характер полїтично-польский, а руска промова того характеру не змінить, тілько може представити в невластивім сьвітлї полїтичне і национальне становище Русинів. Коли-ж видїл довідав ся, що вже піднята зістала акция, щоби привитано Цісаря також рускою промовою, сконстатував, що ся акция зовсім приватна“.

Що за велика мудрість полїтична криє ся в сім комунїкатї, просимо її придивити ся. О що тут розходить ся в сім комунїкатї? Передовсім о руску промову на виставі до Є. Вел. Цїсаря, а відтак о то, щоби тим заходам о промову, котрих видїл народної „Народної Ради“ не хотїв підняти ся, а котрих хтось инший підняв ся — відмовити всякого значіня і назвати їх приватною акциєю. Просимо-ж зважити тепер, який з того вийде льоґічний висновок: заходи о промову до Є. Вел. Цїсаря на Виставі суть приватні; припустім, що внаслїдок тих заходів буде дійстно руска промова, то яка мусить она тогди бути? — Приватна! Гарно, полїтично і чемно, як пристало на людий образованих і проводирів народу поступив собі видїл „Народної Ради“ оголошуючи свій комунїкат! Отже він тим сказав цїлому сьвітови, що коли рускі підданї привитають свого Монарха на Виставі по руски, то повитають его лиш приватно! Чи видїл „Народної Ради“ пускаючи в сьвіт свій комунїкат, розважив, що він ним сказав, чого допустив ся? Підім у висновку і з тих слів комунїкату ще о один крок дальше: коли акция приватна, тї й промова, приватна, а коли приватна промова, то й гостина Є. Вел. Цїсаря на Виставі, а тим самим і в Єго краю для руского народу приватна!

Дальших гадок із сего неполїтично-полїтичного комунїкату не хочемо висновувати, бо аж прикро і соромно і лячно дальше о тім говорити. Чейже нарід руский, котрий тілько доброго зазнав і зазнає від Наймилостивійше нам пануючого Монарха, певно не есть так невдячний, щоби не витав Єго, де небудь би то було, так, як то пристало на вірних і щирих підданих Найв. Династиї, краю і держави. Єсьмо переконані, що навіть той сам видїл „Народної Ради“, котрий так нерозважно собі поступив, не есть так нельояльний, як би то виходило із его комунїкату; стало ся то певно лиш наслїдком того, що полїтично-партийна пристрасть збила его з толку і що той, хто укладав згаданий комунїкат, не був очевидно в силї здати собі справи з того, що подає до публичної відомости.

Возьмім же тепер ту саму річ з иншого боку. У Виставі беруть участь і Русини. Почин до того дали загальні збори „Наукового Товариства ім. Шевченка“ з дня 11 мая 1893 р. а не „Народна Рада“. В червню тогож самого року ухвалили відпоручники руских товариств: „Просьвіти“, „Рускої Бесїди“, „Тов. ім. Шевченка“, „Народної Торговлї“, „Зорї“, „Днїстра“, „Бояна“, „Клюбу Русинок“, „Тов. Педаґоґічного“, „Гуцульскої Спілки“ і т. д. заняти ся виставою. При сїй ухвалї був також і відпоручник „Народної Ради“, теперішний еї голова пос. Романчук. Тогди отже постановлено, що ті товариства мають постарати ся о то, щоби, коли буде потреба і час на то, були у важних хвилях Вистави і рускі промови. Обовязком отже всїх тих товариств, а не одної „Народної Ради“ було старати ся о то і они старали ся. В дальшім висновку із того принятого на себе всїма товариствами рускими обовязку виходить, що хиба всї они разом могли би рішити, чи якась руска промова на Виставі есть приватною, чи офіцияльною. Звідки-ж питаємо ся,

---

46)

Матій Сандорф.

(Повість Юлия Верна).

(Дальше).

Поволи заведено на острові порядки, як ся належить, а навіть і войско, потрібне для оборони; верховну власть творили знатнїйші кольонїсти, але та власть не мала майже що робити. Відтак побудовано після власних плянів доктора, котрі він порозсилав найпершим верфтам в Анґлїї та Америцї, ту чудову фльотилю, ті пароходи, парові яхти, шонери[1]) та „електріки“, котрими можна було дуже скоро їздити по цїлім Середземнім мори. Рівночасно почали підносити ся й укріпленя на Антекіртї; они ще не були доси викінчені, хоч доктор не без важних причин прискорював роботу, як міг.

Хиба-ж Антекіртa могла в сих сторонах заливу Сидри побоювати ся якогось ворога? А вже-ж! А то тої страшної секти, того справдїшного союза розбишаків, що заздрісним оком і з ненавистию в серци споглядала на нову кольонїю, котра закладала ся недалеко лібійского побережа.

Тою сектою було музулманьске братство Сіді Магомеда бен-Алї-ес-Сенусіх[2]). Сего року (1300 р. після геджри[3])) виступала та секта грізнїйше, як коли небудь а еї прихильників у всїх сторонах було майже три міліони. Она мала в Египтї, в европейскій і азийскій части турецкої державы, в краю Баелїв і Тубусів, у вехідній Нубії, в Тунісї, Альжірі і Марокку, в независлій Сагарї і в Суданї осередки для своєї роботи а еї жуавії і віляєти[4]) були ще численнїйші в Тріполїсї і Киренї. Звідтам грозила заєдно небезпечність европейским посїлостям в північній Африцї, між иншими і величавому Альжірови, що міг би бути найбогатшим краєм на сьвітї, а особливо островови Антекіртї, як то ще побачимо. Доктор робив отже дуже розумно, коли сполучав на острові всї новочасні средства оборони і обезпеки.

О всім тім довідав ся Петро підчас розмови і научив ся з того не мало. Єго привезли отже на остров Антекірту, далеко в мори обох Сирт, в закутину, найменше звістну сьвітови. Сотки миль відділяли его від Дубровника, де осталось по нїм двоє людий, котрих память в его серци не могла нїколи погаснути: его мати і Сара Торонталївна.

Доктор пояснив ще кількома словами ті подрібности, що відносили ся до другої доби его житя. Підчас коли він займав ся згаданим укріпленєм острова, підчас коли старав ся використати богатства землї і дбав про матеріяльні і духові потреби малої кольонїї, відбирав він вісти о всїм, що порабляли его давнї приятелї, межи иншими, що дїяло ся з панею

---

[1]) Шонер, або шуняр — довгий а вузкий корабель з двома маштами.

[2]) Сенусія — братство релїґійне, котре держить ся „сунни“ т. е. ніби тої правдивої науки магометаньскої віри, котра походить просто від пророка Могаммеда.

[3]) Геджра або гїджра — слово арабске, значить „втеча“, головно же втеча пророка Могаммеда з міста Мекки до Медіни. Ся втеча стала ся лїтом 622 р. по Хр. і она становить у магометаньских народів, як: Турків, Арабів і т. д. так важну добу, що они числять від неї лїта, подібно як ми від рождества Христового або як жиди від сотвореня сьвіта. (Доба або епока магометаньска, календар магометаньский). Новий рік у Турків припадає на лїто, в липни, а що они зачали числити лїта о 622 лїт пізнїйше а до того ще й дни в місяци числять все від нового місяця, то річ ясна, що они після свого календаря числять тепер менше лїт, як ми; у нас есть тепер 1894 р. а у них минув вже 1311 рік а почав ся 1312.

[4]) Жуавії і віляєти — перше слово значить відділ войска в північній Африцї, друге — турецкі ґубернії. Жуавами називали ся давнїйше найманї в Африцї войска, а також францускі полки африканьского походженя.

тота сьміліють виділу „Народної Ради", щоби тепер, коли ті товариства, взглядно їх повномочники поробили заходи о руску промову на Виставі до Є. Вел. Цісаря, відмавляти їм того права і компромітувати ті товариства, що репрезентують приріжні верстви нашої інтелїґентної суспільности, а тим самим і цїлий нарід, перед Монархом, краєм, державою і сьвітом? Чи може длятого що так сподобало ся деяким головам у виділї „Народної Ради?" Чи то єсть полїтика? Питаємо ся, з яким лицем буде могла тепер станути перед Монархом депутация руских товариств а з нею і член тоїж „Народної Ради", котра оповіщує, що повитанє Монарха на Виставі буде лиш приватне? Чи товариство полїтичне, котре веде таку полїтику, можна ще назвати полїтичним? Нехай собі відповість на се кождий розважний чоловік. Нам видить ся, що такою полїтикою Русини не зайдуть далеко. З таким товариством полїтичним все одно що й без него; оно не заведе ладу в нашій суспільности, не заведе розумної роботи народної, а буде вічно лиш заколот робити і шкодити нашому народови.

Але можна би подумати, що виділови „Народної Ради" розходило ся може лиш о акцию якогось одного чоловіка, виступившого в імени тих товариств руских, що беруть участь у Виставі; що може той чоловік, без великих короводів, в короткій дорозї постарав ся о то, щоби на Виставі був й руска промова. Коли тим чоловіком був один із того комітету, котрому згадані товариства в червню 1893 дали мандат до сего, то він був зовсім в праві, мав обовязок до того. Яким же правом виділ „Народної Ради" відмавляє єму тепер того права, того обовязку? А хоч би й то був чоловік зпоза згаданого комітету — чи належало би єму відмавляти права до сего в так важкій справі? Одинокою причиною до того могло би бути хиба то, коли-б той чоловік своєю акциєю хотів зробити щось такого, що могло би скомпромітувати рускі товариства, руский нарід перед Монархом. Але чи-ж можна се хоч би подумати, щоби повитанє Монарха рускою промовою могло то зробити? Ми ще раз кажемо, що до такого неполїтичного кроку виділу „Народної Ради" могла спонукати лиш якась полїтично-партийна пристрасть, а в дальшім ряді й ображена чиясь особиста амбіция в тім виділї.

Не менше мудрий, як і цїлий комунїкат, знайшов собі виділ „Народної Ради" і мотив до него. В комунїкатї сказано (а „Дїло" ще й підчеркує его визначним письмом): Вистава прибрала характер полїтично-польский, а руска промова того характеру не змінить...." Се вже так дитинячий мотив, що аж соромно казати, що на него здобуло ся полїтичне товариство, зложене, як здавалось би, з людий розважних і розумних. Преції кожде дїло, отже і Вистава прибирає такий характер, як і хто коло него заходить ся. Поминаємо вже то, що Вистава яко така не може нїяк прибрати характеру полїтичного, бо чей анї машини, анї хоч би й образи не можуть безпосередно мати характеру полїтичного. Полїтичний характер може надати Виставі хиба акция людий, що около неї заходять ся. Такий самий характер могли преції й Русини надати Виставі і того їм би певно нїхто не зборонив. Треба було лиш около того заходити ся. Вийшла би була тогди вповні Вистава польско-руска і одна часть була би мала характер полїтично-польский, друга полїтично-руский. Так однакож не стало ся. Русини мало заходили ся коло своєї Вистави і для того може й цїла Вистава за мало має також характеру руского. Чи мали хиба Поляки о то старати ся, щоби Вистава мала і характер руский? Дика претенсия! — скажуть на то Поляки своєю приповідкою. Отже то єсть мудрість наших полїтиків: не старати ся о то, щоби якесь дїло мало характер руский, не робити нїяких заходів, не старати ся навіть о таку дрібничку як яка промова, а відтак жадати, щоби то, що хтось инший робить, мало характер руский. Се справдї цікава річ, як би то так можна зробити? Голову, котра би таке видумала, варто би озолотити.

Але що більше: мудрий комунїкат виділу „Народної Ради" хотів би Русинам поставити ще иншу задачу, вже не лиш ту, щоби нїчого не робити, а чекати, щоби щось само зробило ся, але змінити то, що другі для себе зробили. Поляки робили і надали роботї свій характер, а Русини не робили, взглядно мало робили, і длятого тепер повинні жадати, щоби характер Вистави змінив ся! Руска промова не змінить характеру, отже й не треба робити заходів о таку промову. Що то значить иншими словами? От що: виділ „Народної Ради" каже в своїм комунїкатї: нам, виділови, не йде о то, щоби Русини щось робили, щось мали, не о то, щоби наш Най. Пан, щоби цїлий сьвіт знав щось о Русинах і рускім народї, але о то, щоби недати другим робити, бо то нам не до вподоби. І отсе має бути розум полїтичний, виділу „Народної Ради?" Хиба може розум полїтичний у того виділу такий великий, а ми такі дуже дурні, що не можемо его нїяк поняти — се нехай вже осудять наші читателї і цїлий сьвіт. Ми однакож обстаємо при своїм і кажемо, що наведений повисше комунїкат виділу Народної Ради єсть так неполїтичний, що може хиба лиш компромітувати не лиш тих, що его укладали, але й всї товариства рускі, беручі участь у Виставі а в дальшім ряді і цїлий нарід руский, та пошкодити тому народови.

Перегляд полїтичний.

Вправи реконесансові, заповіджені на день 11, 12 і 13 с. м. в околици Тернополя відкликано. Резервісти сконцентрованих полків кавалериї мають бути увільнені. Ті, що належать до полків сконцентрованих у Львові, а з днем 1. жовтня переходять до резерви, будуть увільнені аж по виїздї Найясн. Пана зі Львова.

Молодочехи спускають трохи з тону. Давнїйше не хотїли они й нїчого чути про Старочехів, а тепер же пос. Герольд обговорюючи ситуацию полїтичну на зборах в Кутній Горі сказав, що сполученє обох партий дасть ся перевести навіть без всяких переговорів, скоро лиш Старочехи скажуть, що хотять перейти до опозициї. Видко, що Молодочехам стало вже досить душно, коли они Старочехам ставлять лиш то одно услівє.

В Харкові на Українї прийшло підчас ярмарку на Успеніє до великої бійки межи селянами а черкесами (войскои російским з Кавказу), приданими до помочи урядникам податковим. Селяни числом около 40.000 убили пятьох черкесів і збурили кілька домів. Аж козаки і полк драґонів зробили порядок. Сорок селян єсть тяжко ранених.

З Марокко доносять, що Кабілї коло Демнату на північ від Маракешу, другої столицї краю, збунтували ся і ограбили Демнат, Мехлє і другі місцевости. Друга часть Кабілїв обступила знов Маракеш, де находить ся мала залога і хоче его добути; єсть обава, що залога не устоїть ся.

З поля хіньско-японьскої війни все ще нема докладних вістий. Доносять лиш, що Японцї висадили на корейский беріг знов 6.000 войска та що армія японьска в силї 30.000 людий машерує в Кореї на північ против Хінців.

Баторовою, єї сином і Бориком, коли они перенесли ся з Триесту до Дубровника.

Аж тепер зрозумів Петро, для чого „Саварена" прибула до Ґружа серед обставин, котрі незвичайно зацїкавили були всю публику; для чого доктор навідував ся до панї Баторової а она, о чім єї син нїчогісенько не знав, звернула докторови гроші, які він дав їй до розпорядимости; наконець, що доктор приїхав як-раз ще в пору, щоби добути Петра з могили, в котрій він мусів перележати в маґнетичнім снї.

— А ти мій сину стратив голову і не побояв ся наложити сам на себе руку? — закінчив доктор сим питанєм своє оповіданє.

Петро, як би угнївав ся, кинув собою і звернув ся до доктора.

— Я не побояв ся самоубийства? Хиба-ж ви то могли подумати, щоби я сам пробивав ся?

— Петре! Хвиля розпуки і....

— Ба, мене взялась була розпука, то правда! ....Менї здавало ся, що вже всї мене опустили, що й ви, приятель мого батька, мене опустили, зробивши менї добровільно обіцянку, хоч я вас о то не просив. Мене взялась була розпука — та й ще не попустилась!... Але Господь Бог не велить того, щоби чоловік в розпуцї накладав руку сам на себе... Він каже, що треба конче жити.... треба ще пімстити ся!

— Нї, не мстити ся — поправив его доктор — а лиш покарати. А хто-ж хотів тебе убити?

— Чоловік, котрого я ненавиджу — відповів молодець — а з котрим я того вечера зійшов ся случайно в пустій улици, що йде вздовж мурів Дубровника. Може той чоловік думав, що я кину ся на него і его визву.... Він кинув ся перший на мене!... Він пробив мене.... Той чоловік, то той Сарканій....

Петро не міг докінчити. Коли нагадав собі того нужденника, котрий тепер в его очах був мужем Сари, то аж від розуму відходив, очи єму замкнули ся і здавало ся, що вже прийшлось єму умирати, що рана его знову відновила ся.

Доктор відтер его і привів знов до памяти, а споглядаючи на него говорив цїлком з тиха:

— Сарканій!... Сарканій!...

Петрови треба було по сїй пригодї конче спочити, але він того не хотів.

— Нї! — сказав він. — Ви менї спершу сказали: Насамперед істория доктора Антекірта, котра розпочинає ся з тою хвилею, коли ґраф Матій Сандорф кинув ся у филї Адрийского моря.

— Правду кажеш, Петре!

— Тепер остає ся вам ще то менї розповісти, чого я не знаю про ґрафа Сандорфа.

— Але чи стане тобі лиш сили мене слухати?

— Розповідайте лиш!

— Нехай і так буде!— відповів доктор.— Лїпше, щоби ти відразу довідав ся всю тайну, котру знати маєш право, зі всім тим страшним, що скрила в собі минувшість, як щоби ми ще раз мусїли до того вертати. Отже ти міг собі подумати, Петре, що я тебе опустив, тому, що я мусів виїзджати з Ґружа!... Отже слухай!... Відтак лїпше мене зрозумієш!

— Знаєш вже, що з вечера перед страченєм мої товариші і я хотїли-сьмо втікати. Але Володислава Затмара зловили сторожі в тій хвили, коли він мав лїзти за нами на долину під башню. Твого тата і мене понесла бистрина в печеру Буко і ми уйшли їх рук.

— Коли ми якимсь чудесним способом виратували ся з плеса Фоібн і вийшли в каналї Леме на беріг, доглянув нас якийсь падлюка, котрий таки зараз продав наші голови за цїну, яку визначило було правительство. Нас викрили у одного рибака в Ровіньо, якраз коли той заходив ся коло того, щоби нас перевезти на другий бік Адрийского моря. Твого тата зловили і привели назад до Ровіня. Я щасливо утік. Яким способом, то вже знаєш, але отсего ще не знаєш.

— Ще перед тим, заким нас зрадив той Іспанець — він звав ся Карпена — через котрого рибак Феррато дістав ся до кримiналу, а в кілька місяців і погиб, знайшло ся було двох людий, що за гроші зрадили тайну заговору в Триестї.

— Як они звались? — спитав Петро нетерпеливо.

— Спитай ся насамперед, як ми дізнали ся о їх зрадї? — відповів доктор, успокоюючи его, а відтак розповів єму коротко о тім, що стало ся було в башни, в тій кели, де они сидїли і як они тим способом, що голос ніс ся попід мури, довідали ся імена зрадників.

Новинки.

Львів дня 5 вересня.

— **Презенту** на опорожнену парохію в Путилові надав управитель буковиньского правительства тимчасовому тамошному адміністраторови, о. Теод. Матейкови.

— **Повітова рада в Самборі** ухвалила затягнути 10.000 зр. безпроцентової позички, щоби єї розділити поміж громади, навіщені минувшого року елементарними нещастями. Краєвий Виділ дав 6000 зр. позички. З тої квоти одержали безпроцентові позички: Бережниця рустикальна 200 зр., Букова 200, Билинка 150 зр., Береги 200, Чаплі 200, Дубрівка 100, Дубляни 550, Гординя рустикальна 150, Гумeнець 200, Янів 200, Ковеничі 200, Лановичі 150, Максимовичі 250, Морозовичі 200, Надиби 300, Пиняни 300, Ракова 300, Татари 200, Торчиновичі 300, Ваневичі 300, Воля блажівска 150, Воютичі 350, Звір 200, Бурчичі старі 150, Зарайско 300, Пяновичі 200, Райтаровичі 200 зр. Загалом користало з сеї позички 1372 мешканців самбірского повіта.

— **Виділ філії „Просьвіти в Рогатині** рад би прийти в поміч тим батькам-хліборобам повіта рогатиньского, що хотіли би посилати дітий до школи, а не мають способу до того або потребують припуки. У нас бо так веде ся, що до всего треба припуки. Заохочували ми вже торік а й сего року пригадуємо, що кількох хлопців найде уміщене під дозором і опікою о. Петра Нижанковского за мірною оплатою місячно 3 зр. і невеликим додатком в віктуалах. Родичі або опікуни, що хотять з того користати, зволять зголосити ся до о. Нижанковского в Рогатині. Школяр має виказати, що II-гу або III-тю клясу скінчив з дуже добрим успіхом. Розуміє ся само собою, що дитина має мати постіль і достаточне число біля. А що виділ філії „Просьвіти“ не розпоряджує засобами грошевими, а сам початок вимагає значнійших вкладок на уряджене комнати, оплачене послуги і пр., то відкликує ся сим до всіх, що бажають сьвітла й лучшої долі нашому меншому братови, щоби прийшли в поміч. Найменші датки прийме виділ з вдячностию і жертви оголосить в часописах, а імена Дателів впише до книги добродіїв. Жертви чи в грошах чи в натураліях, належить присилати на руки Всч. о. Наставника бурси. За Виділ філії Просьвіти“ в Рогатині. *Осип Макогоньский*, голова.

— **Письменний іспит зрілости** (цілий) зачне ся в гімназиї Франц-Иосифа у Львові, дня 13 вересня; письменний поправляючий іспит відбуде ся 18 вересня, а устний 21 вересня.

— **Маневри кавалерії**, що підчас побуту Є. В. Цїсаря у Львові мали відбути ся в околицях Станїславова, відкликано.

— **Від Камінки струмилової** пишуть нам: Дня 25, 26 і 27 серпня в селї Руді селецкій з нагоди відпусту, посьвячення нової церкви і заложення братства церковного відбула ся м і с и я д у х о в н а. Від 25 м. м. товпи народу сходили ся до Руди так, що зібрало ся їх до три тисячі. В неділю і понеділок ані маленька хмарка на небі не шкодила побожним путникам та процесиям з Ланів, Добротвора і Сілця. Хороша нова церков, прибрана зеленю, наповнила ся тисячкою християн, а в двоє стілько стояло на цвинтари. Численні богослуження і науки мали великий успіх. В понеділок приступило до сповіди 800 грекокатоликів і до 200 римокатоликів, котрі відтак запричащали ся після свого обряду. На вечірни в понеділок мав проповідь провідник місиї, о М. Цегеньский з Камінки. Єго науки, котрою заохочував до поправи і чесного способу житя, слухали люди з великою увагою і певно мали з неї великий духовий хосен. Признане і подяка належить ся всім отцям духовним, що урядили сю величаву в успіхах місию.

Штука, наука і література.

— **Руский театр у Львові.** Дня 4 вересня с. р. в сали Фрозін виставив наш театр народну драму в 5. діях з часів Хмельницкого: **Не ходи, Грицю, на вечерниці!** Драму ту написали до спілки М. Старицкий і Александрів. Хоч їх двох брало ся до оброблення знаної пісні і народних переказів про Гриця та нещасну Марусю Шураївну, драма ся не має великої літературної вартости; она зложена на лад богато инших українських творів драматичних, в котрих єкзальтована любов, неімовірні події помішані з танцями, сьпівами та чарками. Козак Грицько Шандура кохає Марусю Шураївну, але подразнений гордою вдачею єї, а відтак збаламучений підлим козаком Хомою, що дармо женихає ся до Марусі, — сам же до того хиткий чоловік, рішає ся справити весїле з иншою красавицею богатою Галиною. Марусю доводить се до крайної роспуки. Шукає поради у знахорки, а та за намовою Хоми дає Маруси отрую для Грицька, замість „привороту“. Перед вінчанем з Галиною, відвідує ще Грицько Марусю, котра доливає „привороту“ від знахорки до меду і частує ним свого милого. Грицько від того привороту забирає ся на другий сьвіт, а Хома, що довів своїми інтриґами кілька осіб до нещастя, позбавлює себе житя. Маруся божеволіє. Шаблон у всім— тай годі.

Торік на сім представленю у Львові 16 жовтня явила ся така маса публики, що місця в сали не доставало. Сего року публики було мало, бо заряд театру, приїхавши дня 3 с. м. до Львова, не вспів ще гаразд і повідомити Львовян про свій приїзд. Декотрі ролї були обсаджені иншими особами, як торік. Ролю Марусї грала М. Слободівна, котрої талант за послїдний рік так розвинув ся, що справді заслугує вже на імя артистки. Грає свобідно і природно, ролею переймає ся, відчуває єї, і сьпіває притім вправді несильним, але дуже симпатичним голосом. Рівно-ж у К. Радкевичівни замітили ми великий поступ, що сьвідчить о серіознім пониманю своєї задачі, яко артистки. Виступала ще одна молода сила, І. Рубчак в ролї Остапа. Модуляция его розмови разила троха неприродностию — впрочім судити его з того, як кажуть, першого виступу ще не можна. Иньший, молодий адепт штуки Т. Вовчак, тенор, сьпівав народні пісні. У нього голос дуже приємний і значно вправлений у сьпіві.

Про старших артистів і артистки не згадуємо; они грали бездоганно і драму виставили добре. В режисериї разило то, що на Різдво на сцені деревина була зелена, з листєм; артисти навіть не удавали, що їм щонайменче холодно, так легко повбирались; а один козак з часів Хмельницкого закурив собі люльку сірником. В ті давні часи сірників ще не знали. *О. М.*

Телеґрами.

Букарешт 5 вересня. Міністер справ заграничних ґен. Лаговерій виїзджає завтра вечером до Львова, щоби тут в імени румуньского короля повитати Є. Вел. Цїсаря Франц Йосифа. З міністром їде також ад'ютант короля, полковник Прібріану.

Відень 5 вересня. Бриґадір артилериї ґен.-майор Штронер приїхавший тут вчера з Перемишля, помер нагло на удар серця.

Королевець 5 вересня. Цїсар і цїсарева німецка приїхали тут на відкрите памятника цїсаря Вільгельма І. На промову бурмістра сказав цїсар: „Мечем здобули Гогенцоллерни сей край, а ділом мира — на то даю моє цїсарске слово — буде він удержаний“.

— Кажіть же, як ови називали ся! — спитав Петро ще раз. — Чей же не будете їх імен передомною таїти.

— Я тобі зараз скажу.

— Ну, як же?

— Один з тих зрадників був той молодий книговодець, що закрав ся був яко шпигун до дому Володислава Затмара. То той сам, що хотів тебе убити, Сарканій!

— Сарканій! — крикнув Петро і аж така якась взяла ся у него сила, що він прискочив до доктора. — Сарканій!... Той падлюка!... А ви то знали!... І ви, товариш Стефана Баторого, ви, що обіцюєте его синови свою опіку, ви, котрому я звірив ся з тайного своєї любови, ви що мені додали відваги — ви позволили тому безчестному чоловікови спокійно вступити в дім Сіляса Торонталя, хоч могли одним словом зборонити єму приступу! Тим, що ви мовчали, додали ви єму відваги до сего злочину, так, до злочину, бо лиш через такий злочин віддали нещасливу дівчину за него.

— Так, Петре, я то зробив!

— Та длячого?

— Длятого, що она не могла стати твоєю жінкою.

— Она немогла, она?

— Бо то було би ще поганійшим злочином, коли-б Петро Баторий оженив ся був з панною Торонталївною

— А то-ж чому?... — чому? — спитав Петро і его взяв якийсь такий страшний ляк, що аж его щось за горло душило.

— Бо Сарканій мав ще спільника... ба, не спільника, а таки товариша в тій спільній роботі, що загнала твого батька в могилу. — А тим спільником — та вже мусиш раз довідати ся... був давний банкір з Триесту, Сіляс Торонталь!

Петро довідав ся тепер і зрозумів!... Не міг нічого на то сказати. Уста єму затиснули ся, як би їх корч зловив. Був би може на землю повалив ся, коли-б не був таки на цілім тілі задеревів. Зіниці єму в очах не в міру розширили ся і він дивив ся як би в якусь незмірну темноту перед собою.

Але той его стан тревав лиш кілька хвиль, підчас коли доктор з обавою сам себе питав ся, чи недужий по такій операциї, яку він зробив на нім, не буде мусів згинути.

Але бо й Петро Баторий був чоловіком сильної волї. Він зумів придушити в собі то обурене, яке було его взяло ся. Кілька сльоз покотило ся єму з очий.... відтак кинув ся на крісло, а доктор взяв его за руку.

— Петре — сказав він поважним і лагідним голосом — ми оба умерші для цілого сьвіта. Я тепер сам один на сьвіті, не маю ніякого приятеля, не маю вже й дитини.... Хочеш бути менї сином?

— Добре.... отче!! — прошептав Петро.

Було то таки справді вітцївске а заразом і дитиняче чувство, що сполучило обох разом.

(Дальше буде).

Рух поїздів зелізничих

важний від 1 мая 1894, після львівск. год.

В і д х о д я т ь д о

	Поспішний		Особовий			
Кракова	3 00	10·46	5·26	11 11	7·31	—
Підволочиск	6·44	3 20	10·16	11·11	—	—
Підвол. Підзам.	6·58	3 32	10·40	11·35	—	—
Черновець	6 51	—	10·51	3·31	11·06	—
Стрия	—	—	10·26	7·21	3.41	7·46
Белзця	—	—	9·56	7·21	—	—
П р и х о д я т ь з						
Кракова	3 08	6·01	6·46	9·36	9·36	—
Підволочиск	2·48	10·06	6·21	9·46	—	—
Підвол. Підзам.	2·34	9·49	9·21	5·55	—	—
Черновець	10 16	—	7·11	8.13	1·03	—
Стрия	—	—	9·23	9·10	12·46	2·38
Белзця	—	—	8·24	5·21	—	—

Ч и с л а п і д ч е р к н е н і, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

За редакцию відповідна Адам Креховецкий.

ІНСЕРАТИ.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.